

Eesti Hambaarstide EETIKAKOODEKS

Põhineb EL Hambaarstide Eetikakoodeksil mis on vastu võetud 30. novembril 2007. aastal EHNi üldkoosolekul, millega parandati EHNi Eetikakoodeksi varasemaid versioone aastatest 1965, 1982, 1998 ja 2002.

1. KONTEKST

Järgnevad põhimõtted rajanevad professionaalse käitumise standarditele ja kutse-eetikale, millega püütakse tagada kvaliteetne hambaravi ja hambaraviteenused kogu Euroopas. Nimetatud põhimõtted on välja töötatud Euroopa Hambaarstide Nõukogu poolt, mis esindab ELi liikmesriikide ja teiste Euroopa riikide rahvuslike hambaarstide organisatsioone ühistöös Eesti Hambaarstide Liiduga .

Tegemist on üldiste põhimõtetega, mis toetavad liikmesriikide endi vastavaid koodekseid. Hambaarstidel, kes töötavad mõnes teises riigis, tuleb end viia kurssi vastava riigi rahvuslike koodeksitega ning neisse lugupidavalt suhtuda.

1.1. Hambaarsti kutse eesmärk ja üldised põhimõtted

Hambaarsti kutse eesmärk ja üldised põhimõtted vastavad kõigi vabade kutsete eesmärkidele ja põhimõtetele, milleks on:

- edendada suuõõne tervist ning seoses sellega panustada ühiskonna üldisesse heaolusse
- seista väärtuste eest nagu iseseisvus, erapooletus, ametialane konfidentsiaalsus, terviklikkus, ausameelsus, pädevus ja professionaalsus
- edendada suuõõne tervist kui osa üldtervisest ning soodustada hambaraviteenuste kättesaadavust kõigile kodanikele
- aidata kaasa antud ühiskonnale omaste unikaalsete teadmiste, professionaalsete oskuste, võimete ja sotsiaalsete väärtuste loomisele
- austada patsiendi väärikust, autonoomiat ja valikuid
- tegutseda alati patsiendi huvides
- lähtuda igapäevatoos käesolevatest standarditest

2. KOHUSTUSED PATSIENDI EES

2.1 Hambaarst peab seadma patsiendi huvid esikohale.

2.2 Hambaarst vastutab patsiendi tervise eest ning peab hoiduma eelarvamuslikust käitumisest erinevate patsientide või patsientide gruppide suhtes.

2.3 Hambaarst peab määrama sellise ravi, mis aitab kaasa patsiendi suuõõne tervisele ning vastab tema vajadustele. Seejuures ei tohi praktiseeriv hambaarst lasta end mõjutada välistel teguritel või ärilistel huvidel, mis võivad avaldada mõju patsientide eest hoolitsemisele ning tema vastutusele patsientide ees.

2.4 Hambaarst peab toetama põhimõtet, mille kohaselt patsiendil on õigus vabalt raviarsti valida, kuid olukorras, kus patsiendi poolt soovitud ravi ei saa hambaarst meditsiinilistel - olemas punktis 2.9 või eetilistel põhjustel teostada on võimalik ka raviteenuse osutamisest keelduda teatades vastavasisulisest otsusest - kordab punkti 2.8

2.5 Hambaarsti ja patsiendi vaheliste suhete aluseks on efektiivne suhtlemine. Ravi teostamiseks peab hambaarst saama patsiendi või patsiendi seadusliku esindaja informeeritud nõusoleku; samuti peab arst teavitama patsienti kavandatavast ravist, alternatiivsetest ravivõimalustest, kaasnevatest riskidest ja ravikuludest, mille põhjal patsient saab langetada informeeritud otsuse.

2.6 Hambaarst peab patsienti informeerima kõigist komplikatsioonidest või ebaõnnestunud ravist ning arutama läbi võimalikud lahendused.

2.7 Ravi lõppedes peab hambaarst soodustama edasiste patsiendile suunatud tervishoiuteenuste jätkumist.

2.8 Juhul, kui patsiendi ravisoov toob kaasa moraalseid või religioosseid vastuolusid või kui hambaarsti ja patsiendi omavahelised suhted muudavad ravi jätkamise võimatuks või ebakohaseks, peab hambaarst suunama patsiendi mõne teise hambaarsti vastuvõtule.

2.9 Hambaarst võib osutada ainult neid raviteenuseid, milles ta on pädev ning kui tegemist on teenusega, mis ei kuulu tema pädevusvaldkonda, teavitama sellest patsienti.

2.10 Hambaarst peab alati püüdma õigustada patsiendi ja ühiskonna usaldust tema suhtes.

2.11 Hambaarst peab tegema kõik endast oleneva, et patsiendi ootused ravi suhtes oleksid realistlikud.

2.12 Hambaarst peab austama patsiendi õigust esitada kaebusi, reageerida viivitamatult, aktiivselt ja avameelselt ning probleemide lahendamisel peab ta lähtuma eeskätt patsiendi huvidest.

2.13 Hambaarst peab järgima riigis kehtestatud korda, mis kaitseb ühiskonda seoses kaebuste ja teatud käitumisega, ning tegutsema sellest lähtuvalt.

2.14 Hambaarstil on soovitatav sõlmida nõuetekohane ametialase vastutuskindlustuse leping.

2.15 Hambaarst peab lähtuma järgmistest meditsiinilise konfidentsiaalsuse põhimõtetest:

– igal indiviidil on vääramatu õigus oma tervist puudutava informatsiooni privaatsusele ja konfidentsiaalsusele;

– igal indiviidil on õigus kontrollida juurdepääsu oma tervist puudutavale informatsioonile ja selle avalikustamist, andes selleks oma nõusoleku või sellest keeldudes või loobudes.

2.16 Hambaarst peab tagama, et hambaravi puudutavad dokumendid on täpsed ja asjakohased ning et ka ülejäänud hambaraviga seotud personal on teadlik patsiendi andmete konfidentsiaalsuse nõudest. Nii spetsiifilistel kui üldistel põhjustel tuleb andmete kogumisel ja vormistamisel toimida ausalt ja vastavalt kehtivale seadusele ning andmekaitse põhimõtetele.

2.17 Hambaarst peab tagama kõigi patsientidega seotud andmete turvalisuse. Andmete elektroonilisel säilitamisel tuleb võtta tarvitusele spetsiaalseid ettevaatusabinõusid, et vältida kõrvaliste isikute juurdepääsu andmetele elektrooniliste tehingute sooritamise või süsteemi eemalt haldamise käigus.

2.18 Hambaarst võib anda patsiendi andmed kolmandatele isikutele ainult juhul, kui selleks on olemas patsiendi nõusolek või kui selline teguviis on seaduslikult põhjendatud (E-Tervis). Kõigi kolmandatele isikutele antud andmete kohta tuleb pidada arvestust

3. KOHUSTUSED ÜHISKONNA EES

3.1 Hambaarst vastutab isiklikult selle eest, et aitab oma erialaste teadmiste ja oskuste abil kaasa ühiskonna heolule.

3.2 Hambaarst peab järgima riiklike seadusi ja eetikanorme, mis reguleerivad tema ametialast tegevust, tiitlite kasutamist ja hambaarstipraksise asutamist.

3.3 Hambaarst, kes tutvustab ja reklaamib oma teenuseid, k.a teenused, mille reklaamimisel kasutatakse kaasaegseid infoühiskonna meediakanaleid, peab tegutsema kooskõlas ELi ja Eesti Vabariigi seadusandlusega (reklaamiseadus) ning kehtiva ametialase koodeksiga.

4. KUTSEALANE TEGEVUS

4.1 Hambaarsti tegevus peab toetuma usaldusväärsetele teaduslikele põhimõtetele ning pikaajalisele kogemusele.

4.2 Töötades keskkonnas, mida hambaarst ise ei halda, peab tal olema võimalik pakkuda patsientidele nende vajadustele vastavat raviteenust, järgida kutse-eetika põhimõtteid ja lähtuda usaldatavast kliinilisest praktikast.

4.3 Kvaliteetse hambaravi tagamiseks peab hambaarst kogu oma karjääri vältel oma kutsealaseid teadmisi ja oskusi täiendama.

4.4 Hambaarst peab toetama ja edendama ametialaste ühingute tööd, jagama oma teadmisi ning austama teiste spetsialistide õigust erinevale arvamusele.

4.5 Hambaarst ei tohi, lähtudes oma subjektiivsest hinnangust, halvustada kolleegide oskusi või kvalifikatsiooni. *Siin võiks kaaluda lisada vana eetikakoodeksi punkti:*

3. Hambaarst peab hoiduma kolleegi põhjendamatust arvustamisest. Kui hambaarst annab hinnangu teise arsti töö kohta, peab ta põhjalikult süvenema asjasse ja võtma arvesse kõiki objektiivseid asjaolusid, mis tulevad ilmsiks ja mõjutavad otsuse tegemist, sealjuures tuleb konsulteerida ka kolleegidega. Kui arst avastab, et teise arsti poolt pandud diagnoos, ravi või mõni muu menetlus on olnud ekslik, tuleb sellest informeerida nii patsienti kui ka antud kolleegi. Samas ei tohi ära unustada ka oma eksimisvõimalust.

Kui hambaarstidel tekivad erimeelsused asjades, mis puudutavad nende tegevust hambaarstina, siis peavad nad kõige esmalt lahendama erimeelsuse omavahel. Kui see ei õnnestu, tuleb probleem anda arutamiseks hambaarstide liidu juhatusele, kes annab selle edasi aukohtule. Taolisi erimeelsusi ei tohi käsitleda avalikkuse ees.

4.6 Hambaarst peab juhtima ja toetama kõiki hambaraviga seotud meeskonnaliikmeid ning veenduma, et neil on piisavalt teadmisi ja oskusi oma ülesannete tõhusaks ja efektiivseks täitmiseks ning et nende töö on rangelt kooskõlas nende tegevusala reguleerivate riiklike seadustega.

4.7 Hambaarst võib palgata tööle ja töötada koos ainult seaduslikult tegutsevate isikutega.

5. ELEKTROONILINE KAUBANDUS

Lisatud on EHN-i Elektroonilise Kaubanduse (k.a piiriülene tegevus) Juhendis sätestatud põhimõtted, mis moodustavad osa käesolevast Eetikakoodeksist.

Eetikakoodeksi lisa

// HAMBAARSTIDE EETIKAKOODEKS ELEKTROONILISEKS KAUBANDUSEKS EUROOPA LIIDUS ja Eesti Vabariigis.

vastu võetud direktiivi 2000/31/EÜ (direktiiv elektroonilise kaubanduse kohta) kontekstis

Käesolev koodeks moodustab osa E L ja Eesti Hambaarstide Eetikakoodeksist ning keskendub infoteenustele internetikeskkonnas toimuvale kaubanduslikule suhtlemisele ning teistele elektroonilise suhtlemise vormidele. Koodeks sisaldab juhtnööre hambaarstide omavaheliseks suhtlemiseks ja nende suhtlemiseks klientidega, kes ei ole ametilt hambaarstid. Hambaarstid vastutavad nii oma tegevuse eest infoteenuste osutajatena kui oma kaubandusliku suhtlemise sisu eest.

1. Kohustuslik informatsioon veebilehel

Hambaarsti veebileht peab sisaldama järgmist informatsiooni teenuse osutaja kohta:

- teenuse osutaja nimi ja tema praktilise geograafiline aadress
- detailsem info teenuse osutaja kohta, k.a elektronposti aadress ja telefoninumber (soovi korral ka faksinumber)
- ametitiitel ning vajadusel riik, kus vastav tiitel omistati
- litsents ja registreerimisinfo ning pädevate organite aadress ja muud kontaktandmed või vajadusel viide nende organite veebilehtedele

2. Nõuded ametialasele informatsioonile (kaubanduslik teave)

Ametialase informatsiooni sh interneti keskkonnas, esitamisel peab hambaarst jääma tõetruuks, ausaks ja väärlikaks. Veebilehe loomisel tuleb hambaarstidel jälgida, et see ei sisaldaks informatsiooni, mis pole vastavuses nende kutse-eetikaga – eeskätt informatsiooni, mille abil püütakse end näidata paremas valguses või mis on eksitav või võrdleva iseloomuga. Kogu veebilehel esitatud informatsioon peab olema aus, objektiivne, hõlpsasti tuvastatav ning kooskõlas selle liikmesriigi seadusandluse või tegevusjuhendiga, kus hambaarst töötab kas alaliselt või ajutiselt.

a) Ametialane informatsioon (kaubanduslik teave) peab sisaldama järgmist:

- praktilise nimi ning kas hambaarstil on antud liikmesriigis töötamiseks seaduslik alus
- kõigi veebilehel mainitud hambaarstide:
 - * ametitiitel ja riik, kus vastav tiitel omistati
 - * litsents ja registreerimisinfo ning pädevate organite aadress ja muud kontaktandmed või vajadusel viide nende organite veebilehtedele
 - * antud liikmesriigis kas alaliselt või ajutiselt töötava hambaarsti tegevusele kehtestatud ametialased eeskirjad või nende eeskirjade eest vastutavate pädevate organite aadress ja muud kontaktandmed või vajadusel viide nende organite veebilehtedele

Veebilehele nime andmisel või elektronposti aadressi loomisel peab hambaarst lähtuma ametialasest sündsusest ja väärlikusest.

Hambaarsti või mõne teise infoteenuste eest vastutava isiku muutumisel tuleb selle isiku nimi eemaldada veebilehelt ühe kuu jooksul alates tema ametikohustuste lõppemisest.

Vastavatel lehekülgedel peab olema näidatud, millal viimati lehekülge uuendati.

Teenuste kirjeldamisel esitatud andmed ei tohi olla võrdleva iseloomuga.

b) Veebileht peab sisaldama järgmist informatsiooni:

Millised lepingud on praksis sõlminud haigekassaga või milliseid riiklikke raviteenuseid või kindlustusskeeme tunnustatakse.

c) Soovi korral võib veebileht sisaldada ka järgmist informatsiooni:

- kellaajad, millal praksisesse saab helistada või seda külastada
- detailsem informatsioon praksises antava kiireloomulise või vältimatu abi kohta
- detailsem informatsioon vastutava hambaarsti või teiste hambaarstide poolt praksises või mujal osutatavate teenuste kohta
- viide ametialasele ühingule
- muu informatsioon, mida lubavad selle riigi, kus hambaarst töötab, ametialased eeskirjad

Juhul, kui viidatakse teistele veebilehtedele, peab hambaarst tagama, et need on asjakohased ning vastavuses käesoleva koodeksi põhimõtetega.

d) Veebileht ei tohi sisaldada järgmist informatsiooni:

Mis tahes praktiseeriva hambaarsti oskuste ja kvalifikatsiooni võrdlemist teiste hambaarstide oskuste ja kvalifikatsiooniga.

